

Sygn. akt VIII U 1844/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Lucyna Krawczyk-Nazar

Protokolant – starszy sekretarz Justyna Nadolna

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2015 roku w Lublinie

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wzrost świadczenia z tytułu stażu pracy

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 21 października 2013 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 1844/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił od 1 czerwca 2013 r. nową wysokość emerytury przysługującej H. M.. Jednocześnie odmówił uwzględnienia wynagrodzenia minimalnego z tytułu członkostwa w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej jak również z tytułu umowy zlecenia w(...) w latach 69-70 oraz wskazał, że uwzględnienie zatrudnienia na podstawie zeznań świadków jest możliwe, gdy równocześnie zostanie złożona choć częściowa dokumentacja za ten okres w postaci legitymacji ubezpieczeniowej, starego dowodu osobistego lub pism z zakładu pracy.

W odwołaniu H. M. domagała się zmiany decyzji i uwzględnienia okresu zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy od 1 września 1980 r. do 31 stycznia 1985 r. w Wojewódzkim Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w L., przyjęcia do wysokości świadczenia minimalnego wynagrodzenia za ten okres pracy oraz za okres od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r. z tytułu zatrudnienia w (...) w M. i w S. w wymiarze połowy etatu (k. 2 – 3 a.s.).

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania (k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił H. M. wysokość emerytury od dnia 1 czerwca 2013 r. z uwzględnieniem do stażu pracy okresu zatrudnienia od 1 września 1980 r. do 31 stycznia 1985 r. w Wojewódzkim Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w L. oraz przy przyjęciu minimalnego wynagrodzenia za ten okres oraz wynagrodzenia w wysokości wskazanej w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 8 sierpnia 2013 r. za okres pracy od 1 października 1980 r. do 16 czerwca 1985 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W. oraz połowy minimalnego wynagrodzenia za okresy pracy:

- w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w S. od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r.,

- w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w M. od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r.,

- w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w N. od 1 października 1980 r. do 16 czerwca 1985 r. oraz zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 19, k. 22 -30 a.s.).

Wskutek wniesionej przez organ rentowy apelacji Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 23 lipca 2014 r. sygn. III AUa 458/14 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 15 kwietnia 2014 r. i przekazał sprawę sądowi I instancji do ponownego rozpoznania (k. 49, k. 51- 56 a.s.).

Sąd Okręgowy rozpoznając ponownie sprawę ustalił i zaważył, co następuje:

W ponownym postępowaniu wnioskodawczyni precyzując swoje odwołanie domagała się uwzględnienia do wysokości emerytury okresu zatrudnienia w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Produkcyjnych w L. od 1 września 1980 r. do 31 stycznia 1985 r. na stanowisku radcy prawnego w wymiarze pełnego etatu oraz minimalnego wynagrodzenia za ten okres ze względu na brak dokumentacji płacowej. Ponadto minimalnego wynagrodzenia w wymiarze odpowiadającym zatrudnieniu na 1/2 etatu w Rolniczych Spółdzielniach Produkcyjnych w S., N. i M. w okresie od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r. z uwzględnieniem zachowanych list płac oraz zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (k. 70 – 71 a.s.).

Decyzją z dnia 26 lipca 2013 r. organ rentowy przyznał H. M. od 1 czerwca 2013 r. prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jed. Dz. U. 2013, poz. 1440 ze zm.) ustalając jednocześnie wysokość świadczenia według reguł art. 183 cyt. ustawy. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto 55% emerytury obliczonej według art. 53 ustawy oraz 45% emerytury obliczonej według art. 26 systemem zdefiniowanej składki (k. 39 akt ZUS).

W związku z wnioskiem z dnia 30 sierpnia 2013 r. (k. 43 akt ZUS) o ponowne ustalenie wysokości świadczenia organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję uwzględniając do wartości kapitału początkowego (k. 71 – 75 akt ZUS) i wysokości emerytury, kwoty wynagrodzenia z kartotek zarobków za październik – grudzień 1980 r. i luty 1981 r. oraz minimalnego wynagrodzenia za styczeń 1981 r. i marzec - listopad 1981 r. z okresu zatrudnienia w (...) w N., a ponadto okres zatrudnienia w (...) w W. od 1 stycznia 1982 r. do 31 stycznia 1985 r. i wynagrodzenia wykazane za lata 1980 – 1985 zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (k. 53 – 54 akt ZUS).

Na wstępie dla potrzeb niniejszej sprawy należy podnieść, że do dnia 1 października 1982 r. (data wejścia w życie ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych) zasady organizacji obsługi prawnej, obowiązki radców prawnych, wymiar godzin pracy i czas pracy regulowały przepisy Uchwały nr 533 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 1961 r. w sprawie obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (MP 1961 nr 96, poz. 406) a także Zarządzenie nr 62 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1962 r. w sprawie ogólnych zasad organizacji obsługi prawnej przedsiębiorstw państwowych, zjednoczeń oraz banków państwowych (MP z 1962 nr 57, poz. 270 ze zm.). Uchwała nr 533 znajdowała zastosowanie w zakresie obsługi prawnej przedsiębiorstw, zjednoczeń i banków a ponadto zalecała zorganizowanie obsługi prawnej według określonych w niej zasad centralnym organizacjom spółdzielczym i stowarzyszeniom prowadzącym działalność gospodarczą (§ 24).

Zatrudnienie radcy prawnego (co do zasady) następowało w drodze zawarcia z nim umowy o pracę. Osoba, która nie była wpisana na listę radców prawnych jako radca prawny danego przedsiębiorstwa (spółdzielni) nie mogła w nim pełnić funkcji radcy prawnego. Listę radców prawnych zatrudnionych w przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie działania danej okręgowej komisji arbitrażowej prowadził prezes tej komisji arbitrażowej. Wpis na listę radców prawnych następował na wniosek dyrektora przedsiębiorstwa. Do wniosku należało dołączyć dokumenty

stwierdzające, że osoba, która ma być wpisana na listę radców prawnych spełnia wymagania formalne oraz umowę o pracę (§ 8 - § 9 i § 12).

Radca prawny mógł wykonywać stałą obsługę prawną jednego podmiotu gospodarczego lub kilku, gdy ze względu na niewielkie potrzeby w zakresie obsługi prawnej nie było celowe zatrudnienie radcy prawnego nawet w ograniczonym wymiarze godzin w jednym zakładzie. Te same osoby mogły być zatrudnione jako radcowie prawni w kilku, najwyżej jednak w 4 jednostkach pod warunkiem, że łączne zatrudnienie ich w tym charakterze nie przekraczało wymiaru półtora etatu.

Również ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. 1982 nr 19, poz. 145) w pierwotnym brzmieniu przewidywała możliwość zatrudnienia radcy prawnego jednocześnie w więcej niż jednej jednostce organizacyjnej, przy czym łączny wymiar zatrudnienia nie mógł przekraczać półtora etatu. Przepisy ustawy o radcach prawnych w zakresie maksymalnego wymiaru czasu pracy uległy zmianie 15 września 1997 r. (art. 17). Należy dodać, że w razie otrzymania wniosku o wpis jako radcy prawnego osoby, która w jednostce zgłaszającej i już go zatrudniających miałyby pracować w wymiarze przekraczającym półtora etatu, prezes okręgowej komisji arbitrażowej nie dokonywał wpisu zatrudnienia na liście radców prawnych zawiadamiając o tym przedsiębiorstwo zgłaszające i jego jednostkę nadrzędną.

Przytoczone ogólne zasady zatrudnienia radców prawnych mają istotne znaczenie dla ustalenia rzeczywistego przebiegu zatrudnienia wnioskodawczynie jako radcy prawnego w latach 1980 – 1985. Trzeba podnieść i co jest niesporne między stronami, że H. M. w dniu (...) urodziła dziecko i do 3 października 1981 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego a od 4 listopada 1981 r. do 16 czerwca 1985 r. przebywała na urlopie wychowawczym.

Na podstawie akt osobowych Okręgowej Izby Radców Prawnych (k. 79 a.s.), akt osobowych dotyczących zatrudnienia wnioskodawczynie w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w N. (k. 98 a.s.) oraz dokumentów źródłowych dotyczących zatrudnienia w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. z siedzibą w S. (k. 13 – 15 akt ZUS) Sąd ustalił, że H. M. w dniu 15 maja 1980 r. złożyła egzamin radcowski. Do dnia 31 sierpnia 1980 r. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku specjalisty ds. reklamacji kolejowych.

Od 1 października 1980 r. została zatrudniona w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w N. na stanowisku radcy prawnego na podstawie umowy o pracę w wymiarze połowy etatu. Kandydaturę wnioskodawczynie wskazała Zarządowi (...) jednostka nadrzędna Wojewódzki Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w L. określając warunki zatrudnienia na stanowisku radcy prawnego, wymiar czasu pracy, zasady wynagradzania, a także wyznaczył do obsługi prawnej spółdzielni objęte podrejonem nr 5 (k. 98 a.s.).

Wnioskodawczynie na wniosek (...) w N. została wpisana na listę radców prawnych prowadzoną przez Państwowy Arbitraż Gospodarczy Okręgową Komisję Arbitrażową w L. pod nr(...) jako radca prawny tej (...) (k. 1 – 3 akt osob. k. 79 a.s.). Z treści wniosku wynika, że wnioskodawczynie wykonywała wspólną obsługę trzech Spółdzielni Produkcyjnych: (...) w N., (...) w M. i (...) w K.. Od dnia 16 czerwca 1981 r. do 3 października 1981 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego a od 4 listopada 1981 r. do 16 czerwca 1985r. przebywała na urlopie wychowawczym.

Jednocześnie 1 października 1980 r. H. M. została zatrudniona na zasadach członkowskich w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w K. z siedzibą w S. jako radca prawny wykonujący wspólną obsługę prawną sześciu Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych; w K., O.

k/W., S., M., P. i R.. We wniosku o wpis na listę radców prawnych wskazano, że wnioskodawczynie wykonuje obsługę prawną w wymiarze pełnego etatu i będzie otrzymywała wynagrodzenie według dniówek obrachunkowych płatne miesięcznie, zaliczkowo (75%), w pozostałej części po podziale dochodu rocznego (k. 5- 9 akt osob. k. 79 a.s. i k. 13 – 15 akt ZUS). Wnioskodawczynie wykonywała pracę na zasadach członka Spółdzielni do 31 grudnia 1981 r.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że H. M. od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r. wykonywała obsługę prawną jako rada prawny w wymiarze półtora etatu, a więc w maksymalnym dopuszczalnym wymiarze czasu pracy.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do przyjęcia by wnioskodawczyni w okresie od 1 września 1980 r. do 31 stycznia 1985 r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę jako radca prawny w Wojewódzkim Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, bowiem brak jest jakichkolwiek dokumentów na tę okoliczność, a w świetle obowiązujących wówczas przepisów trudno dać wiarę, że przez prawie 5 lat (...) nie zgłosił zawarcia umowy o pracę Okręgowej Komisji Arbitrażowej w L. co było obligatoryjne. Sąd nie podzielił zeznań świadków M. D. i T. M. (k. 86 – 87 a.s.) w części w jakiej zeznały, że wnioskodawczyni była zatrudniona w Wojewódzkim Związku (...). Okoliczność, że wnioskodawczyni przychodziła do biura, spotkała się z innymi radcami wykonującymi obsługę prawną w 33 Spółdzielniach Produkcyjnych dla których jednostką nadrzędną był Wojewódzki Związek (...) nie oznacza, że łączył ją stosunek pracy. Udział w konsultacjach, spotkaniach radców prawnych wykonujących obsługę prawną spółdzielni wynikał z zakresu obowiązków, wszak obsługa prawna obejmowała między innymi opracowywanie i opiniowanie projektów umów, zarządzeń, instrukcji czy regulaminów i niewątpliwie te czynności wymagały uzgodnień z jednostką nadrzędną. Potwierdzają to zeznania świadka M. D., która była zatrudniona w trzech Spółdzielniach w łącznym wymiarze czasu pracy wynoszącym półtora etatu i również często przychodziła do biura (...) jak zeznała, „spotykaliśmy się na naradach przy opracowywaniu regulaminów, tekstów umów” (k. 86 verte a.s.).

W czasie korzystania z urlopu wychowawczego (od 4 listopada 1981 r. do 16 czerwca 1985 r.) H. M. od 1 stycznia 1982 r. podjęła zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy (1/2 etatu) w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w W. na podstawie umowy o pracę na stanowisku radcy prawnego. Do jej obowiązków należała wspólna obsługa prawna trzech Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych w W., S. i W. (k. 11 – 14 akt osobowych k. 79 a.s.). Zgodnie ze świadectwem pracy z 8 sierpnia 2013 r. pozostawała w zatrudnieniu do 16 czerwca 1985 r. (k. 53 akt ZUS).

Mając na uwadze powyższe ustalenia należy stwierdzić, że H. M. była zatrudniona jako radca prawny;

- od 1 października 1980 r. do 16 czerwca 1985 r. w (...) N. ze wspólną obsługą prawną trzech jednostek na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu. Obsługą prawną objęte były (...) w M. i K.,

- od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r. w (...) K. z /s w S. (wspólna obsługa sześciu jednostek) na zasadach członkowskich,

- od 1 stycznia 1982 r. do 16 czerwca 1985 r. w (...) w W. ze wspólną obsługą Spółdzielni w S. i W. na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu. Taki przebieg zatrudnienia wynika również z własnych oświadczeń wnioskodawczyni dotyczących wymiaru czasu pracy, jednostek zatrudniających jak też dat rozpoczęcia pracy zachowanych w aktach osobowych (k. 10, 12 i 41). W powołanych pismach wnioskodawczyni wymienia Wojewódzki Związek Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych jedynie jako jednostkę nadrzędną, a nie jako pracodawcę lub miejsce pracy. Należy podnieść, że w czasie zatrudnienia w (...) w W. skarżąca podjęła od 1 lutego 1985 r. zatrudnienie w wymiarze pełnego etatu jako radca prawny w Urzędzie Wojewódzkim w B. (k. 17 akt ZUS).

Wymienione wyżej okresy zatrudnienia zbiegają się w czasie, jednakże przy ustaleniu prawa do emerytury i renty uwzględniane są pojedynczo (art. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że zestawienie okresów zatrudnienia (k. 77 akt ZUS) dla celów zaskarżonej decyzji jest prawidłowe i zgodne z wykazem okresów dla celów ustalenia wysokości kapitału początkowego (k. 69 – 70 akt ZUS).

Bezzasadne jest żądanie uwzględnienia minimalnego wynagrodzenia za okresy zatrudnienia w (...) w K. z/s. w S., M. w Wojewódzkim Związku Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych oraz w (...) w N. tylko za miesiące za które brakuje kartotek wynagrodzeń.

Oczywiste jest, że skoro wnioskodawczyni nie była zatrudniona w Wojewódzkim Związku (...) to brak jest podstaw do uwzględnienia minimalnego wynagrodzenia, które zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru składek w sytuacji gdy pozostawanie w stosunku pracy nie budzi wątpliwości a jedynie brak jest dokumentacji płacowej.

Podobnie nie można przyjąć minimalnego wynagrodzenia za okres od 1 października 1980 r. do 31 grudnia 1981 r. w (...) w K. z/s w S., gdyż wnioskodawczyni wykonywała pracę w ramach stosunku członkostwa, który został rozwiązany za porozumieniem stron 31 grudnia 1981 r. (k. 13 akt ZUS).

Z wykazu wprowadzonych dochodów ubezpieczonego (k. 71 – 72 akt ZUS) niezbicie wynika, że organ rentowy uwzględnił:

- za 1980 r. wynagrodzenie jakie wnioskodawczyni otrzymała z tytułu zatrudnienia jako radca prawny w (...) N. ze wspólną obsługą (...) M. i (...) K. w łącznej kwocie 7.100 zł na podstawie kart wynagrodzeń (k. 51 – 52 akt ZUS) za październik – grudzień 1980 r. (2.200 + 2.200 + 2.700),

- za 1981 r. wynagrodzenie jakie zostało wypłacone wnioskodawczyni w lutym w wysokości 2.550 zł z tytułu zatrudnienia w (...) w N. (k. 50 akt ZUS) oraz wynagrodzenie minimalne za styczeń i od 1 marca do 4 listopada w łącznej kwocie 10.920 zł,

- za lata 1982 – 1984 wynagrodzenie wykazane w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku ZUS Rp-7 z dnia 8 sierpnia 2013 r. (k. 54 akt ZUS) z tytułu zatrudnienia w (...) w W..

W tym miejscu trzeba podkreślić, że zarówno świadectwo pracy z dnia 8 sierpnia 2013 r. (k. 53 akt ZUS) jak i zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z tej samej daty (k. 54 akt ZUS) dotyczące okresu zatrudnienia w W. od 1 października 1980 r. budzi zastrzeżenia w świetle dokonanych w niniejszym postępowaniu ustaleń, że wnioskodawczyni podjęła zatrudnienie od 1 stycznia 1982 r. korzystając z urlopu wychowawczego i po rozwiązaniu stosunku członkostwa z (...) w K. z/s w S. (co nastąpiło 31 grudnia 1981 r.).

Brak jest również podstaw do uwzględnienia minimalnego wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w (...) w M., skoro jednoznacznie w toku postępowania sądowego ustalono, że wnioskodawczynię nie łączył stosunek pracy z wymienioną Spółdzielnią. Umowa o pracę została zawarta z (...) w N. i zgodnie z tą umową oraz zaleceniami jednostki nadrzędnej Wojewódzkiego Związku (...) wnioskodawczyni wykonywała wspólną obsługę prawną dla (...) w N., M. i K..

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia – art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

LKN/sj